

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1855/2020
25.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Лабуд Стојановић, адвокат из ..., против тужене Vanca Intesa a.d. Beograd, Филијала ..., чији је пуномоћник Миодраг Војновић, адвокат из ..., ради поништаја решења о враћању на рад, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3902/16 од 03.10.2017. године, у седници одржаној 25.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиле.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3902/16 од 03.10.2017. године, тако што се одбија жалба тужене, као неоснована и потврђује делимична пресуда Основног суда у Краљеву П1 273/14 од 06.09.2016. године, у ставу 1. и 2. изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужилу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Образложење

Делимичном пресудом Основног суда у Краљеву П1 273/14 од 06.09.2016. године, ставом 1. изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и поништено решење тужене број 20183 од 31.12.2013. године, као незаконито. Ставом 2. изреке, обавезана је тужена да тужилу врати на рад на послове који одговарају њеној стручној спреми. Ставом 3. изреке, одлучено је да ће о трошковима поступка суд одлучити коначном одлуком.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3902/16 од 03.10.2017. године, преиначена је делимична пресуда Основног суда у Краљеву П1 273/14 од 06.09.2016. године у ставовима 1. и 2. изреке и одбијен је тужбени захтев тужиле да се поништи као незаконито решење тужене број ... од 31.12.2013. године, као и да се обавезе тужена да тужилу врати на рад на послове који одговарају њеној стручној спреми.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је преко пуномоћника изјавила благовремену и дозвољену ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 55/14), па је утврдио да је ревизија тужиле основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужила је засновала радни однос код тужене на неодређено време по Уговору о раду број .../... од 01.06.2008. године. Обављала је послове саветника ... – ... у Експозитури Анексом уговора о раду од 01.01.2013. године, тужила је распоређена на послове ... Експозитуре у ... у регионалном центру Крагујевац. Од 01.06.2013. године, тужила је распоређена на послове директора Експозитуре ... у регионалном центру Крагујевац. Послове ...је обављала све до 28.11.2013. године, када је решењем тужене број ... од 28.11.2013. године привремено удаљена са рада због основане сумње да је у периоду од септембра до новембра 2013. године несавесно вршила послове на које је распоређена. Стављено је на терет да је извршила низ недозвољених радњи и трансакција којима је свог послодавца изложила како оперативном, тако и репутационом ризику. Служба за ... извршила је ... дана 28.11.2013. године и 03.12.2012. године и том приликом установила да за 42 кредита недостаје уговорена документација, да од 27 кредитних досијеа, 20 досијеа не садрже неисправне потврде о запослењу и висини примања, а да за 65 контролисаних кредита досијеа што представља 28,76% контролисаних узора, уговорена документација не садржи потпис директора Експозитуре. Визирања од стране запослених нису извршена сходно интерним актима. Системи контроле у Експозитури нису адекватно примењивани. Због таквих пропуста, а обзиром да је обављала функцију директора, тужили је стављено на терет да је извршила повреду радних обавеза несавесног вршења послова којим путем је банку изложила оперативном репутационом ризику, а наведене повреде су утврђене у члану 7. став 1. тачка 1. и 3. Правилника о радној дисциплини и понашању запослених у току рада и материјалној одговорности запослених од 22.12.2009. године. Тужила није вршила неопходан надзор над радом запослених којим руководи, дозволила је одобравање кредита без адекватне и прописане документације, на основу бланко добијених потврда и друге бланко и/или непрописне документације што све представља основ за давање отказа о раду. Осим тога, одређени број кредита био је у статусу да су предложени за одбијање, али је тужила исте превела у статус „одобрен“. Тужила је изјавила да је назначене кредите превела у позитиван статус са циљем испуњавања плана. Контролу одобрених кредита у ... су могла да врше и још два запослена ... поред тужиле. За то су били овлашћени ББ и ВВ.

При овако утврђеном чињеничном стању првостепени суд је закључио да је основано да је решење незаконито, са образложењем да је услов за престанак радног односа поред постојања повреде радне обавезе неопходно и да је запослени повреду радне обавезе учинио својом кривицом. Тужена није доказала које конкретне

активности је тужилца пропустила да предузме у свом раду како би спречила неправилности у раду осталих запослених и на основу чега би било могуће оценити тужилцин однос према учињеним повредама радне обавезе. Стога се не може говорити о постојању само објективне одговорности директора Експозитуре, јер тужилцина кривица у вези несавесног пословања није доказана, па је усвојио тужбени захтев.

Апелациони суд није прихватио овакво становиште првостепеног суда. По налажењу Апелационог суда, према члану 179. став 1. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...2/13) прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоје оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то ако је запослени својом кривицом учинио повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду. Према тумачењу Апелационог суда из назначене норме произилази да се отказ уговора о раду по основу повреде радне обавезе може дати ако су испуњена два услова и то: да је повреда радне обавезе предвиђена уговором о раду или општим актом и да постоји кривица запосленог за учињену повреду радне обавезе. Правилником о радној дисциплини, понашању запослених у току рада и материјалне одговорности запослених у банци број 110/14/38/09 од 22.12.2019. године, чланом 7. предвиђено је за запосленом може престати радни однос отказом уговора о раду, ако својом кривицом учини повреду радних обавеза и то: неизвршавање или несавесно немарно вршење радних дужности и обавеза (тачка 1.) предузимање недозвољених радњи, односно радњи које банку излажу оперативном и репутационом ризику (тачка 3.) и не придржавање непоштовања процедура радних инструкција и других правила или других правила или других интерних докумената банке које је узроковало или могло да узрокује наступање штетних последица односно које је изазвало наступање оперативног или репутационог ризика или штете за банку (тачка 14.). Даље, по налажењу Апелационог суда, тужилца као директор Филијале је одговорна за рад Филијале, стара се о имиџу Експозитуре, као и редовном и благовременом спровођењу обавеза одговорних лица своје Експозитуре утврђеним актима банке. Приликом извршене контроле, утврђен је велики број неправилности у раду ове Филијале, о чему је састављен извештај 16.12.2013. године. Тужилца, као одговорно лице била је у обавези да поштује правила пословања и да врши одговарајући надзор и контролу над радом Филијале, а што није учинила. Већи број кредита реализован је без потписа директора, што значи да није вршена контрола сагласно процедури банке, те да стога постоји одговорност тужилце као директора Филијале. Тужилца је свесно својом кривицом учинила повреду радне обавезе које су јој оспореним решењем стављене на терет из којих разлога је оспорено решење законито и исто је донето правилном применом одредбе члана 179. став 2. тачка 2. Закона о раду уз поштовање процедуре давања отказа прописаног чланом 180. истог Закона. При томе, Апелациони суд налази да не постоје правно релевантне околности које би искључиле тужилцину одговорност за учињену повреду радне обавезе, с обзиром да је тужилца као директор Експозитуре требало да контролише рад свих запослених, па тако и саветника, те се не може позивати на то да су учињене неправилности њихови пропусти, а не њено. Тиме што је имала поверење у њихов рад не ослобађа је одговорности за учињене пропусте. Понашање тужилце у виду учињених пропуста и неправилности је супротно стандарду очекиваног понашања запослених, па је без утицаја да ли је и у ком износу настала штета за послодавца, јер у овом случају отказни разлог постоји независно од тога да ли је услед истог послодавац претрпео штету или не. За давање отказа довољно је да се

докаже постојање једног отказног разлога, односно бар једне повреде радне обавезе, па је без утицаја чињеница да је тужила доказала у току поступка да није било неправилности у њеном раду приликом одобравања кредита који су били у статусу „предложен за одбијање“.

По оцени Врховног касационог суда овакво становиште Апелационог суда је неприхватљиво. Ово из разлога што се одговорност тужиле не може заснивати само на темељу објективне одговорности. Одредбом члана 179. став 2. тачка 2. Закона о раду је прописано који су услови отказа уговора о раду. Према тој одредби да би дошло до предстанка радног односа неопходно је да су испуњена два услова: пропуст у раду и постојање кривице запосленог за учињену повреду. Тужена није доказала да постоји кривица на страни тужиле. Није доказала ни да је пропустом тужиле наступила штета за тужену, већ се само наводи да је са поступцима тужиле тужена била изложена оперативном и репутационом ризику. На темељу тих чињеница, а без доказане кривице и штете по тужену, не може се градити правни основ и изводити закључак да је тужила одговорна и да јој је оправдано отказан уговор о раду. Из овога произилази да је Апелациони суд погрешно поступио када је преиначио првостепену одлуку.

Имајући у виду напред изнете разлоге, на основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку одлучено као у изреци под ставом 1.

Одлука о трошковима ревизијског поступка из става 2. изреке ове пресуде донета је на основу члана 162. став 2. ЗПП и односи се на нужне трошкове који су опредељени у садржини ревизије тужиле, при чему је тужилји признат износ од 33.000,00 динара за састав ревизије од стране адвоката, сходно важећој АТ.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић